

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2013. január–július

A tartalomról

- 1 Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok
- 3 Ágazati teljesítmények
- 4 Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok

- A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye 2013-ban 3,1%-kal bővül**. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 2013 II. negyedévében – az I. negyedévi 0,6%-os bővülést követően – 1,0%-kal¹ emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Az előzetes adatok alapján 2013 I. félévében az **Európai Unió (EU-27) tagországainak együttes teljesítménye 0,3%-kal² mérséklődött** az egy évvel korábbihoz képest. A csökkenésben számottevő szerepet játszik a dél-európai országok recessziója. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának, **Németországnak** a teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%²). Az eurózóna bruttó hazai terméke 0,7%-kal² volt alacsonyabb az egy évvel ezelőttnél.
- 2013 első hat hónapjában az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 1,5, **Kínáé** 7,8, **Japáné** 0,7%-kal bővült az egy évvel azelőttiéhez képest.²
- A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **Magyarország bruttó hazai terméke** a 2013. I. negyedévi 0,9%-os csökkenést követően **2013 II. negyedévében** 0,5%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest, vagyis megállt a gazdasági teljesítmény több mint egy éve tartó visszaesése. **2013 I. félévében** a GDP volumene összességében 0,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.
- Az **előző negyedévhez képest** – a szezonálisan és naptárhatással kiigazított indexek alapján – 2013 I. negyedévében 0,6%-kal növekedett, a II. negyedévben gyakorlatilag stagnált (+0,1%) a magyar gazdaság teljesítménye.
- 2013 I. félévében – a nemzetközi összehasonlítás során használt szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint – a hazai gazdaság teljesítménye 0,2%-kal alacsonyabb volt az egy évvel korábinál.
- A felhasználási oldalt tekintve 2013 I. félévében a **belföldi felhasználás** lényegében stagnált (+0,1%) az egy évvel korábbi szinthez képest. A belső kereslet GDP-hez viszonyított aránya 91,0%-os volt, 0,4% százalékponttal alacsonyabb, mint a 2012. I. félévi.
- 2013 első hat hónapjában a – belső kereslet több mint héttizedét adó – **háztartások tényleges fogyasztása** 0,4%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** stagnáltak. A háztartások fogyasztására kedvezőtlenül hatott a természetbeni társadalmi juttatások alakulása: a **kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások** volumene 1,6, a **háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatásoké** 4,3%-kal csökkent.

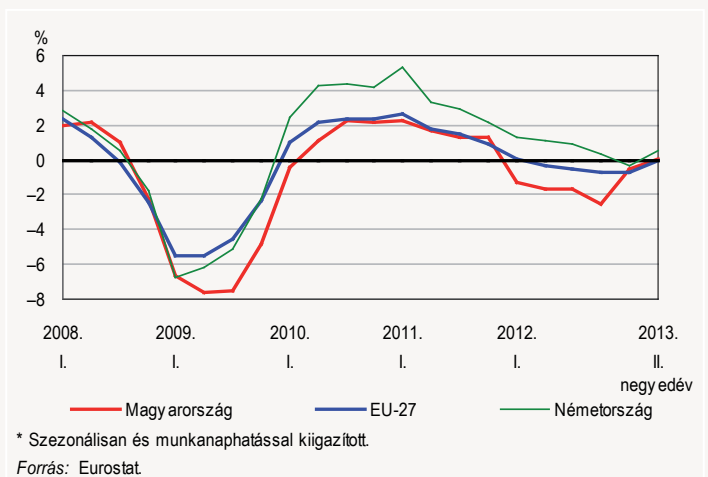
¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

1. ábra

A GDP volumenváltozása*

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

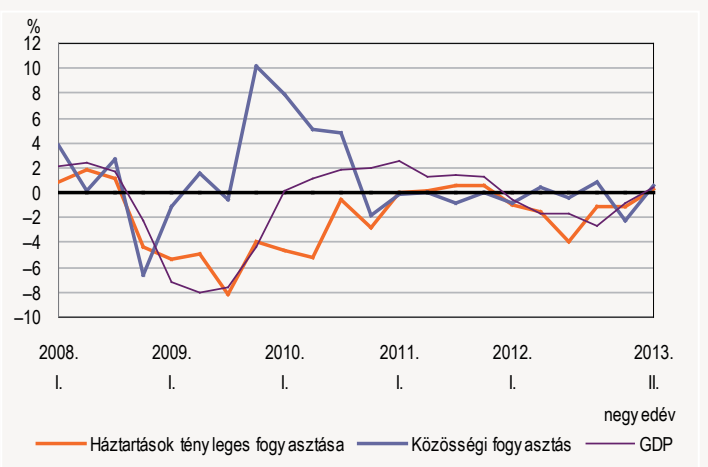

- 2013 január–júniusában a – belső kereslet több mint egytizedét adó – **közösségi fogyasztás** 0,8%-kal maradt el az egy évvel korábbi szinttől. A háztartások tényleges fogyasztásának és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végso fogyasztás** 0,4%-kal csökkent.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása

(az előző év azonos negyedévéhez képest)

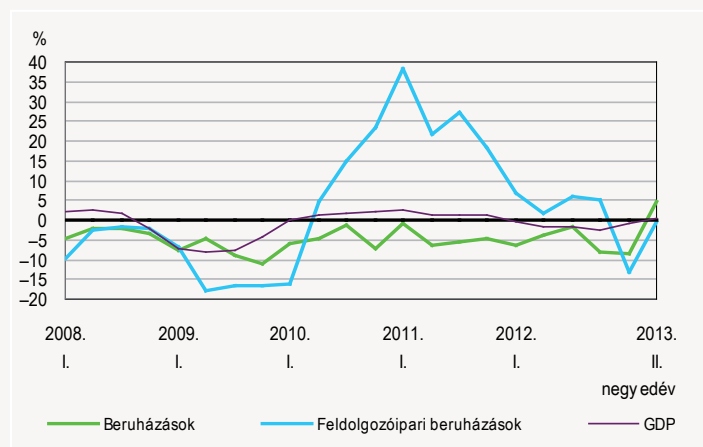
- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** gyakorlatilag stagnált (+0,1%) 2013 első hat hónapjában. (Az időszakon belül a II. negyedévben, 2008 vége

óta először, növekedés történt /4,9%/.) A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya 15,0%-os volt, 0,2 százalékponttal kisebb a 2012. I. félévinél.

- A bruttó állóeszköz felhalmozás 80%-át adó **nemzetgazdasági beruházások** volumene 2013. II. negyedévében 4,6%-kal nőtt, 2013. I. félévében viszont – az I. negyedévi 8,7%-os csökkenés miatt – 1,2%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához viszonyítva. (A II. negyedévi bővülés öt éve tartó, folyamatosan csökkenő tendenciát tört meg.) 2013. első hat hónapjában a **gép- és berendezésberuházások** 1,5%-kal emelkedtek, az építési beruházások ugyanakkor 4,6%-kal csökkentek.
- A beruházások több mint felét megvalósító, 50 főnél nagyobb, **verseny-szférában** tevékenykedő vállalkozások körében 2,3%-kal mérséklődtek, a **költségvetési szférában** 18%-kal bővültek a beruházások. Utóbbi alakulásában jelentős szerepet játszottak az árvízvédekezéssel kapcsolatos nagyprojektek, valamint a katasztrófavédelmi fejlesztések.
- A **nemzetgazdasági ágak többségében csökkent a beruházások** volumene 2013. I. félévében. A nagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóipar beruházási teljesítménye 6,3%-kal csökkent. A 2013. I. negyedévében kezdődött csökkenés közel három évig tartó bővülés után, viszonylag magas bázishoz mérten következett be. A feldolgozóipar alágai közül jelentős visszaesés történt a gyógyszeriparban és a járműgyártásban. Számottevő csökkenés volt az ingatlanügyletek beruházási teljesítményében, ahol a volumen 13%-kal lett alacsonyabb. Ugyanakkor a szállítás, raktározás területén – az importból megvalósult jelentős mértékű járműbeszerzéseknek is köszönhetően – 6,2%-kal emelkedtek a beruházások.
- Az alacsony – 8%-ot meg nem haladó – részarányú nemzetgazdasági ágak közül jelentős mértékben nőtt a beruházási teljesítmény a víz- és hulladékgazdálkodás (64%) területén – a víztisztítási és csatornázási projektek miatt –, számottevő részben a közigazgatásban (42%) – az árvíz-védekezési nagyprojektek és katasztrófavédelmi fejlesztések következtében –, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (34%) nemzetgazdasági ágban, valamint a bányászatban (22%).
- A kisebb súlyú nemzetgazdasági ágak körében számottevően csökkent a beruházások volumene az energiaiparban (27%), – az egy évvel korábbi magas bázis mellett – az információ, kommunikáció területén (20%), valamint a humán-egészségügyi, szociális ellátás (12%) nemzetgazdasági ágban.

3. ábra

A GDP és a beruházás volumenváltozása
(az előző év azonos negyedéhez képest)

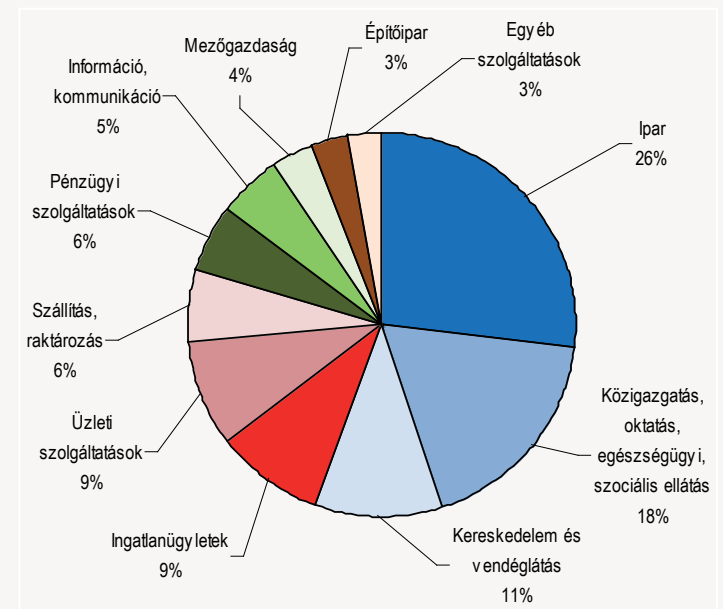

- Hazánkat továbbra is magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. 2013. I. félévében – javuló cserearányok mellett – a nemzetgazdaság **külkereskedelmi forgalmában** 1235 milliárd forintos többlet keletkezett, ami a GDP 9,0%-át jelenti. (A korábbi évek I. féléveit tekintve ez a legmagasabb arány.)

- 2013. első hat hónapjában a külkereskedelem negatívan járult hozzá a gazdaság teljesítményéhez (–0,1 százalékpont). Ennek oka, hogy az import növekedése meghaladta az exportét: a behozatal volumene a I. félévben 2,6%, a kivitel 2,1%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelem döntő részét adó **áruforgalomban** az export volumene 2,0%, az importé 2,8%-kal lett nagyobb. Az idegenforgalmat is magába foglaló **szolgáltatások külkereskedelmében** a kivitel 2,4%, a behozatal 1,3%-kal bővült.
- A **termelési oldalon** az egyes nemzetgazdasági ágak teljesítménye heterogén volt. A **bruttó hozzáadott érték** 2013. első hat hónapjában gyakorlatilag stagnált (–0,1%), ezen belül az **árutermelő ágazatok** együttes hozzáadott értéke 0,2%-kal emelkedett az egy évvel ezelőtti szinthez képest.
- 2013. január–júniusában a **mezőgazdaság** teljesítménye – az egy évvel ezelőtti 14%-os visszaesést követően – 13%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Az **ipar** hozzáadott értéke 1,6%-kal mérséklődött, ezzel folytatódott a több mint egy éve tartó mérséklődő tendencia. Az iparon belül a **feldolgozóipar** teljesítménye 1,2%-kal, az **energiaipar** ennél nagyobb mértékben csökkent. A feldolgozóipar alágai közül számottevően visszaesett a termelés a gyógyszergyártásban, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásának területén, elsősorban a külpiazi kereslet erőteljes csökkenése miatt. Az elmúlt negyedévekhez hasonlóan jelentős termelésbővülés volt a járműgyártás területén, ennek hajtóereje kizárólag az exportértékesítés volt.
- Az **építőipar** teljesítménye 5,1%-kal emelkedett, ezen belül mindkét építményfőcsoporté (épületek és az egyéb építmények építése) egyaránt növekedett.

4. ábra

A bruttó hozzáadott érték megoszlása a nemzetgazdasági ágak szerint, 2013. I. félév

- A **szolgáltatószelet** hozzáadott értéke 0,3%-kal mérséklődött 2013. I. félévében. Ezen belül az egyes ágazatok, ágazatcsoportok teljesítménye heterogén volt. A legnagyobb mértékű növekedés (1,9%) a **művészet, szórakozás, egyéb szolgáltatás** területén következett be. Emellett még bővülés volt a **szállítás, raktározás** (1,3%), valamint az ingatlanügyletek (0,9%) területén.
- 2013. első hat hónapjában – a jellemzően államilag finanszírozott – **közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás** területén a hozzáadott érték volumene – a II. negyedévi 0,5%-os növekedés ellenére – stagnált.

- 2013 január–júniusában a **pénzügyi szolgáltatások** hozzáadott értéke 1,2%-kal lett alacsonyabb, a csökkenés három és fél éve tart. Az I. félévi mérséklődésben szerepet játszott a hitelállomány, valamint a biztosítóknál regisztrált szerződések számának mérséklődése. A **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** ágazatcsoport teljesítménye 1,7%-kal esett vissza, ezen belül mindkét ágazat hozzáadott értéke egyaránt csökkent. Az **üzleti szolgáltatások** teljesítménye 2,0, az **információ, kommunikáció** – a II. negyedévi 1,1%-os bővülés ellenére – 0,3%-kal lett kisebb.
- A **külkereskedelmi termékforgalomban** a **január–júliusi időszakra** vonatkozó előzetes adatok szerint az export **euróértéke** 1,5, az importé 1,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. A **külkereskedelmi mérleg** az év első hét hónapját 3,9 milliárd eurós aktívummal zárta 81 millió euróval kevesebbel, mint egy évvel korábban. **2013 I. félévében** a kivitel **volumene** 1,9, a behozatalé 3,2%-kal nőtt az egy évvel azelőttihez képest. Az időszak során a magyar külkereskedelmi termékexport 0,9, az import 1,9%-kal alacsonyabb forintárszinten bonyolódott le, mint 2012 első hat hónapjában, a **cserearány** 1,0%-kal javult. 2013 január–júniusában a forint árfolyama a főbb devizákhoz képest összességében szinte nem változott, ezen belül az euróhoz mérten azonban 0,2%-os gyengülés, a dollárhoz mérten 1,0%-os erősödés következett be 2012 első félévéhez képest.
- **2013. január–augusztusban az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 961 milliárd forint volt, az egyenleg 402 milliárd forinttal romlott az egy évvel korábbihoz képest. A romláshoz hozzájárult, hogy több, korábban önkormányzati feladatot idén már az államháztartás központi alrendszeréből finanszíroznak. Az államháztartás 9739 milliárd forintot kitevő első nyolc havi bevétele 6,4, a 10 700 milliárd forint összegű kiadása 10,1%-kal haladta meg a 2012. január–augusztusit. Az alrendszerek közül a központi költségvetés egyenlege 582 milliárd forinttal romlott, a hiány 1231 milliárd forintot tett ki. (Az átvett egészségügyi, szociális és egyéb intézmények kiadásai, valamint a köznevelésben a pedagógusok illetménye összességében több száz milliárd forinttal növelte meg a kiadásokat.) A második legnagyobb alrendszert jelentő társadalombiztosítási alapok esetében a mérleg a tavalyi első nyolc hónapot egyensúlyi helyzetben, az ideit 206 milliárd forintos többlettel zárta. A legalacsonyabb összegű egyenlegváltás a legkisebb alrendszert jellemezte: az elkülönített állami pénzalapok mérlege 26 milliárd forinttal vált kedvezőtlenebbé az előző év január–augusztusához képest, ennek ellenére a bevételek összege még mindig meghaladta a kiadásokét (63 milliárd forinttal).

Ágazati teljesítmények

- A legfrissebb rendelkezésre álló adatok szerint az előző évihez hasonló területen 25%-kal több, mintegy 7 millió tonna **kalászos gabona termett** 2013-ban. Az őszi vetésű kalászosok termésátlaga meghaladta mind az előző évit, mind a 2008–2012. évek átlagát. A termés mennyiség 72%-át adó búza több mint 5,1 millió tonnás mennyisége 28%-kal volt nagyobb a 2012. évinél, és 17%-kal haladta meg az elmúlt öt év átlagát. Legnagyobb mértékben a rozs termésátlaga nőtt, az előző évhez képest 36, az előző öt évhez képest 38%-kal.
- Az év első hét hónapjában 6,2%-kal emelkedtek a **mezőgazdasági termelői árak** az előző év azonos időszakához viszonyítva. A növényi termékek árának I. félévi kétszámjegyű növekedési ütemét az ideigabona értékesítése drasztikusan csökkentette, így július végéig összesen 7,0%-kal emelkedtek a növényi termékek árai. A burgonya ára több mint kétszeresére nőtt, mivel hazánkban és Európa szerte is rossz burgonya termést várnak. Az állatok és állati termékek árai 4,8%-kal emelkedtek. A vágóbaromfi ára 10,9%-kal nőtt, a vágómarháé azonban 16,4%-kal csökkent. A tej árindexe hónapról hónapra folyamatosan növekszik, az első hét hónapban 107,9%-os volt.
- Az **ipar bruttó kibocsátása** – a korábbi hónapok csökkenése után – júliusban 4,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, a munkanap-

hatással kiigazított adatok szerint a növekedés 2,5%-os volt. A termelés bővülésében a járműgyártás eladásainak növekedésén túl az élelmiszeripar és a gép, gépi berendezések gyártásának emelkedése játszott szerepet. A szezonálisan és munkanaphatással kiigazított ipari termelés volumene júliusban 0,3%-kal volt magasabb, mint az előző hónapban.

- **Január–júliusban** az ipari termelés volumene 0,7%-kal alacsonyabb volt a 2012 azonos időszakánál, a külpiaci értékesítés volumene 2,2%-kal emelkedett, belföldi ugyanakkor 3,4%-kal csökkent.
- Az első hét hónapban az ipar mindhárom **nemzetgazdasági ágában** csökkent a bruttó kibocsátás: a feldolgozóipar volumene 0,2, az energiaszektorté 7,3, a kis súlyú bányászaté 15,2%-kal. A **feldolgozóipar** legnagyobb súlyú ágában, a járműgyártásban 12,4%-kal nőtt a termelés volumene, továbbra is elsősorban a közúti gépjárműgyártás bővülésének köszönhetően. Növekedés jellemezte még a közepes súlyú vegyi anyag, termék gyártását (9,3%), a villamos berendezés gyártását (2,6%), a kis súlyú egyéb feldolgozóipari termelés pedig 3,5%-kal nőtt. A feldolgozóipari álagak többségében azonban a termelés volumene továbbra sem érte el az egy évvel korábbi szintet, közülük a második legnagyobb súlyú számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása 13,7%-kal esett vissza. A harmadik legnagyobb ág, a termelésből több mint egytizeddel részesedő élelmiszeripar kibocsátása 1,9%-kal csökkent.
- A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál az első hét hónapban az **egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés** – az alkalmazásban állók számának 0,2%-os emelkedése mellett –1,0%-kal mérséklődött.
- Júliusban az **új rendelések** volumene 5,9%-kal emelkedett a tizenkét hónappal korábbihoz képest, az exportrendelések 4,2, a belföldi megrendelések 17,8%-kal nőttek. Július végén az összes **rendelésállomány** 9,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az **ipari termelői árak** az első hét hónapban 0,5%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. A **belföldi értékesítés árai** átlagosan 0,2%-kal mérséklődtek, a legnagyobb csökkenés a kocszgyártás, kőolaj-feldolgozásban volt (4,8%), a nagy súlyú energiaszektorté árai pedig átlagosan 2,7%-kal voltak alacsonyabbak, mint egy évvel korábban. A belföldi értékesítésben második legnagyobb súlyú képviselő élelmiszeriparban azonban az árak 6,2%-kal emelkedtek. A **külpiaci értékesítés árszínvonala** 0,9%-kal haladta meg a tavalyi ilyenkorit.
- Az **építőipari termelés volumene** február óta emelkedik, **júliusban** az előző hónapokhoz képest kisebb mértékben nőtt (1,9%), ezen belül az épületek építése 3,4, az egyéb építmények építése 0,6%-kal bővült. **Január–júliusban** a termelés volumene átlagosan 6,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Mindkét építményfőcsoport termelési volumene nőtt: az épületek építése 6,2, az egyéb építményeké 6,1%-kal.
- Január–júliusban 10,7%-kal nagyobb volumenű **új építőipari szerződést** kötöttek, mint tavaly ugyanakkor. Az új szerződéskötések volumene az épületek építésére 1,3, az egyéb építményekre kötötteké 17,3%-kal magasabb volt. A július végi **szerződésállomány** 19%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Ezen belül a két építményfőcsoport állománya ellentétesen alakult: az épületek építésére vonatkozó szerződéseké 1,0%-kal kisebb, az egyéb építményeké 27%-kal magasabb volt.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom volumene** a júniusi mérséklődés után **júliusban** 1,8%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit, összességében az **első hét hónapban** kismértékben (0,1%) mérséklődtek az eladások. (A naptárhatástól megtisztított index 1,2%-os bővülést, illetve stagnálást mutat.) Júniushoz képest a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index ugyanakkor csökkenést mutat (0,4%).
- 2013 január–júliusában a kiskereskedelmi forgalom közel felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 0,3%-kal mérséklődtek. Ezen belül a forgalom kilenczetedét lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketek, vegyesboltok) 0,9%-kal csökkent, miközben az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküz-

leteké – elsősorban a dohány-kiskereskedelmet érintő jogszabályi változások miatt – 5,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A **nem élelmiszertermékek** forgalma az első hét hónapban 0,8%-kal csökkent. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben a forgalom háromtizedét adó bútór-, műszakcikk-üzletek eladásai estek vissza (5,1%), de a szintén jelentős részesedésű könyv-, számítástechnika-, és egyébiparcikk-kiskereskedelem volumene is 2,1%-kal mérséklődött. Az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem eladási volumene 1,0%-kal maradt el az előző év azonos időszakától. Csekély mértékű forgalomnövekedés a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer- (0,7%), valamint a textil-, ruházati és lábbeliüzletek (0,4%) esetében volt. Az **üzemanyag**-kiskereskedelem volumene április óta minden hónapban meghaladta az egy évvel korábbit. Összességében a benzinkutaknál az első hét hónapban 1,3%-kal emelkedett a forgalom, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 1,6%-kal csökkent.

- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladásai az egy évvel korábbi 1,5%-os növekedés után idén január–júliusban 4,7%-kal csökkentek.
- **2013. január–júliusban** 4 millió 854 ezer vendég 12 millió 486 ezer vendégéjszakát töltött el a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 6,0, a vendégéjszakáké 5,3%-kal nőtt a megelőző év azonos időszakához képest. Ezen belül a külföldi vendégek 6,6 millió vendégéjszakát vettek igénybe, 7,0%-kal többet, mint egy évvel korábban. A vendégek száma 7,7%-kal emelkedett. A külföldi vendég-forgalom 84%-át fogadó szállodák forgalma átlag alatt, 6,6%-kal bővült. A két legjelentősebb küldőországból (Németországból és Ausztriából) érkezett vendégek vendégéjszakában mért forgalma csökkent, ugyanakkor az orosz, a brit és az olasz vendégek forgalma bővült. A belföldi vendégek száma 4,5%-kal növekedett, ők 3,4%-kal több vendégéjszakát töltöttek a szálláshelyeken, mint 2012 első hét hónapjában. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 10%-kal emelkedett, az ennek 56%-át kitevő szállásdíjbevétele szintén tizedével haladta meg az előző évit, miközben a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás árai 3,2%-kal lettek magasabbak.
- Az ország összes **vendéglátóhelyének** – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeivel együtt – 2013 január–júliusában 423 milliárd forint bevétel volt, volumenében 1,1%-kal kevesebb a megelőző évinél. A kereskedelmi vendéglátóhelyi forgalom volumene 0,3%-kal nőtt, a munkahelyi 8,8%-kal visszaesett.
- **2013 I. félévében** 19 millió **külföldi látogató** érkezett Magyarországra, akik több mint 45 millió napot töltöttek hazánkban. Számuk 2,0, tartózkodási idejük 8,2%-kal nőtt. Egy napra 1,1, több napra 4,5%-kal érkeztek többen, mint 2012 I. félévében. Az egy napra Magyarországra látogatók tartózkodási ideje 1,1%-kal emelkedett, több napra érkezőké jelentősen, 12%-kal bővült. A külföldiek 571 milliárd forintot költöttek el hazánkban az év első felében, 8,8%-kal többet, mint 2012 I. félévében. Külföldre 7 millió 273 ezer magyar látogatót a vizsgált időszakban, és összesen 19 millió 495 ezer napot töltött az országon kívül. A **külföldre látogató magyarok** száma 2,7%-kal mérséklődött, az utazáson töltött idő viszont csekély mértékben, 0,8%-kal nőtt. A tartózkodási idő kismértékű bővülése a többnapos látogatásokon töltött idő 2,7%-os növekedésének köszönhető. A külföldre látogatók költése folyó áron 6%-kal esett vissza és összesen 218 milliárd forintot tett ki. Az utasforgalmi szolgáltatások egyenlege 353 milliárd forint aktívumot mutatott, ami 60 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év I. félévéhez viszonyítva.
- **2013 I. félévében** a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 1,6%-kal volt alacsonyabb az egy évvel korábinál. A teljesítmény mérséklődése a szállított áruk tömegében tapasztalt csökkenésnek tulajdonítható (4,0%). A szállítási módok közül a teljesítményből 68%-os aránnyal részesedő közúti szállítás lényegében stagnált, a többi szállítási mód esetében viszont csökkent

a teljesítmény. A **helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 0,7%-kal haladta meg a 2012. I. félévét. A növekedés a nemzetközi szállítások 5,9%-os bővülésének a következménye, amivel párhuzamosan a belföldi teljesítmény alig változott. A szállítási módok közül a teljesítményből 55%-os aránnyal részesedő autóbuszos személyszállítás esetében 1,6%-os növekedés, a 12%-os részesedésű légi közlekedés esetében pedig 2,1%-os csökkenés alakult ki. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér** I. félévi **utasforgalma** – az adat a külföldi légi fuvarozók teljesítményét is tartalmazza – 3,9 millió főt tett ki, 1,9%-kal többet, mint 2012 I. félévében. A **helyi személyszállításban** az I. félév során 1 milliárd 26 millió utazást regisztráltunk, 1,3%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A legnagyobb részesedéssel jellemezhető autóbuszos közlekedés esetében a szállítási módok közül egyedülként következett be mérséklődés (3,4%), ezen belül a fővárosban növekedés (1,5%), vidéken viszont számottevő csökkenés (8,0%) volt.

- Az év első hat hónapjában 57,6 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, ami 9,5%-kal több az egy évvel korábbihoz képest, ez egyben az elmúlt öt év legmagasabb I. félévi értékét jelenti. (A válságot megelőző utolsó év azonos időszakához, 2008 első feléhez képest ezzel együtt 39%-kal alacsonyabb volt a forgalomba helyezések száma.) A 2012 I. félévéhez képest bekövetkezett növekedés a használt – két évnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésében tapasztalt emelkedéssel magyarázható (+24%), az új személygépkocsik esetében ugyanakkor csökkenés volt (–1,3%).

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2013 első hét hónapjában** kevesebb születés és halálozás, illetve mérsékeltebb népességszökkenés jellemezte hazánkat az előző év azonos időszakához képest.
- Az előzetes adatok szerint 2013. január–júliusában 50 008 **gyermek született**, 3,3%-kal (1722 fővel) kevesebb, mint egy évvel korábban, a születési arányszám pedig 0,3 ezrelékponttal, 8,7 ezrelékre csökkent. Az elhunytak 74 267 fős száma 4,6%-kal (3592 fővel) maradt el az előző évitől, a halálozási arányszám 12,9 ezrelék volt, szemben a 2012. január–júliusi 13,5 ezrelékkal. A **csecsemőhalálozások** aránya egy esztendő alatt 5,0 ezrelékről 5,2 ezrelékre nőtt.
- A **természetes fogyás** üteme valamelyest lassult, a fogyás mértéke 24 259 fő volt, 1870 fővel kevesebb az egy évvel ezelőtlinél.
- A javuló foglalkoztatási trend **2013. május–július** időszakában is folytatódott. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–64 éves népességben belül – 3 millió 931 ezer fő volt, 61 ezer fővel (1,6%-kal) több a 2012. május–júliusinál, a **foglalkoztatási arány** pedig 1,1 százalékponttal 58,7%-ra nőtt. (A mutató a munkaerő-felmérés mintegy 20 éves történetének egyik legmagasabb értéke volt.) A foglalkoztatottság növekedése szinte kizárólag a férfiakhoz kötődött, körükben a foglalkoztatási arány 64,9, a nők esetében 52,8% volt. A foglalkoztatás növekedése jellemezte a 15–24 éves fiatalokat, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 és az idősebb, 55–64 éveseket egyaránt.
- A **munkanélküliek száma** – szintén a 15–64 éves népesség körében és a vizsgált időszakban – 12 ezer fővel 445 ezerre csökkent, a **munkanélküliségi ráta** 10,2%-os értéke pedig 0,4 százalékponttal volt alacsonyabb a 2012. május–júliusinál. A férfiak esetében csökkent, a nők körében viszont kissé nőtt a munkanélküliség, előbbieknél a munkanélküliségi rátája 10,1, utóbbiaké 10,2% volt. Míg a 15–24 éves fiatalok és a 25–54 évesek munkanélkülisége mérséklődött, addig az 55–64 éveseké emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A munkanélküliek fele legalább egy éve keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,8 hónapról 18 hónapra nőtt.
- **2013. január–júliusában** a nemzetgazdaságban³ alkalmazásban állók havonta átlagosan **bruttó** 228 400 forintot kerestek, a – családi kedvez-

mény figyelembevétele nélkül számított – nettó átlagkeresetek összege pedig 149 600 forint volt. Előbbi 3,2, utóbbi 4,6%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. (A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve az emelkedés 3,5 és 5,0%.) A versenyszférában alkalmazásban állók nettó keresete havonta 156 900, a közfoglalkoztatottak nélküli közszférában átlagosan 144 600 forint volt. A nettó átlagkeresetek a vállalkozásoknál 5,1, a költségvetésben – közfoglalkoztatás nélkül számítva – 4,8%-kal nőttek. A nonprofit szervezeteknél dolgozók nettó bére 3,2%-kal, 135 800 forintra emelkedett.

- **A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél** a foglalkoztatottak érintett körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó havi **kompenzációt** fizetnek. A költségvetésben dolgozók havonta átlagosan bruttó 10 400, a nonprofit szervezeteknél 10 900 forint juttatást kaptak ezen a címen.

1. tábla

A családi kedvezmény figyelembevételével számított nettó és reálkeresetek alakulása, 2013. I. félév

Eltartott gyermekek száma	Nettó kereset		Reálkereset	A létszám megoszlása, %
	forint/fő/hó	indexe, 2012. I. félév=100,0		
Nincs eltartott gyermek	145 725	104,9	102,5	48,7
1 gyermek	153 897	104,0	101,7	25,3
2 gyermek	172 649	103,7	101,3	20,0
3 vagy annál több gyermek	173 836	104,1	101,8	6,0
Nemzetgazdaság összesen	154 855	104,3	102,0	100,0

- **2013 I. félévében a keresetek reálértéke⁴** nemzetgazdasági szinten 2,0%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, a nettó keresetek növekedési ütemének gyorsulása és a fogyasztói árak emelkedésének lassulása következte. (2012 I. félévében 3,5%-os csökkenés volt jellemző.)
- Augusztusban tovább lassult a **fogyasztói árak** emelkedésének üteme, április óta 2% alatti az infláció. Ehhez elsősorban a rezsiköltségek két lépcsős csökkentése és a tartós fogyasztási cikkek mérséklődő árai járultak hozzá. Augusztusban 1,3, 2013 első nyolc hónapjában 2,1%-kal emelkedtek az árak az előző év azonos időszakához viszonyítva. Júliushoz képest egy hónap alatt 0,3%-kal mérséklődtek a fogyasztói árak.
- **2013 január–augusztusában** a javak főbb csoportjai közül – elsősorban a jövedékiadó-emelés miatt – a legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak (10,8%) az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor az élelmiszerek áremelkedése (3,7%) – részben a bázishatás miatt – a tavalyinál visszafogottabb volt. Ezen belül a hús, hal és készítményeik 5,9, a liszt 12, a burgonya pedig 69%-kal drágult a 2012. január–augusztuséhoz képest. Az édességek közül a cukor fogyasztói ára 5,8, a csokoládé, kakaóé 1,9%-kal mérséklődött, amit a világgiazi árak alakulása is befolyásolt. A tojás fogyasztói ára az előző évi magas bázishoz képest 6,6%-kal csökkent. A szolgáltatások árszínvonala az első nyolc hónapban 3,6%-kal nőtt. Az egyéb cikkek, üzemanyagok ára – a tavaly ilyenkor 8,1%-os drágulás után – idén január–augusztusban 0,8%-kal emelkedett, ezen belül a járműüzemanyagokért átlagosan 1,6%-kal kellett kevesebbet fizetni a korábbi magas bázishoz képest. A ruházati cikkek fogyasztói ára alig változott (–0,1%), miközben a tartós fogyasztási cikkek árcsökkenése (2,0%) tovább folytatódott. Elsősorban a rezsicsökkentésnek köszönhető, hogy a legnagyobb mértékben a háztartásienergia-árak estek vissza (7,1%). Ezen belül a távfűtésért 10,6, a vezetékes gázért 8,4, az elektromos energiáért pedig 8,5%-kal kellett kevesebbet fizetni.

³ A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁴ A személyi jövedelemadó-rendszer 2011. évi változása és elsősorban a családi adókedvezmény bevezetése miatt új számítási módszer alkalmazása vált szükségessé. A mikroszimulációs modellen alapuló módszertani fejlesztés lehetővé tette a nettó és a reálkeresetek alakulásának gyermekszám szerinti becslését, figyelembe véve a családi adókedvezmény hatását is.

További információk, adatok (linkek):

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

Tájékoztatási főosztály, Elemző osztály

Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Monika.Freid@ksh.hu, Telefon: (+36-1) 345-1296

[Információs szolgálat](#), Telefon: (+36-1) 345-6789

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2013. január–július

Megnevezés	2012	2013.		
		január–június	július	január–július
Ipari indexek				
termelés	98,2	98,4	104,8	99,3
értékesítés belföldre	96,1	95,9	100,9	96,6
értékesítés exportra	99,3	101,4	107,2	102,2
létszám	97,9	100,1	100,8	100,2
termelékenység	100,4	98,2	104,3	99,0
Építőipari termelés indexe	93,4	107,2	101,9	106,2
Mezőgazdasági értékesítés indexe	102,3	93,4	115,3	98,5
Kiskereskedelmi forgalom indexe	97,8	99,5	101,8	99,9
Behozatal értéke, millió euró	73 267	36 887 ^R	6 301	43 188
értékindexe	100,5	101,4 ^R	104,0	101,8
Kivitel értéke, millió euró	79 952 ^R	40 393 ^R	6 723	47 116
értékindexe	100,0 ^R	101,0 ^R	104,4	101,5
Árindexek				
ipari termelői árak	104,3	100,3	101,3	100,5
ipari belföldi értékesítési árak	105,3	99,8	99,8	99,8
mezőgazdasági termelői árak	115,4	112,8	97,7	106,2
behozatali forintárak	104,3 ^R	98,1
kiviteli forintárak	102,9	99,1
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 674	2 653	2 723	2 663
index	99,4	99,8	100,6	99,9
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	10,2 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	223,1	228,2	229,7	228,4
nominális index	104,7	103,4	102,1	103,2
Nettó átlagkereset, ezer forint	144,1	149,4	150,5	149,6
nominális index	102,1	104,8	103,7	104,6

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2013. május–július.

R Revideált adat.

2.) 2013. január–augusztus

Megnevezés	2012	2013.		
		január–július	augusztus	január–augusztus
Fogyasztóiár-index	105,7	102,3	101,3	102,1
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	–607	–851	–110	–961
Ebből:				
központi költségvetés	–620	–1 093	–137	–1 231
társadalombiztosítási alapok	–118	180	26	206